

Stockholm den 10 augusti 2016

SBUF

Box 5501
114 85 Stockholm

Redovisning av projekt - 13222
"Rörschakt för tappkallvatten och VVS-installationer i kök"

Bakgrund och syfte

Branschregler Säker Vatteninstallation lanserades 2005. Under dessa 10 år har fokus varit att minska riskerna för vattenskador och personskador, som ex legionella. Det är viktiga frågor för hela byggbranschen.

Mycket resurser har lagts på att informera de egna VVS-företagen men även övriga byggsektorn för att få ett vattenskadesäkert byggande. Detta arbete har bedrivits tillsammans med övriga aktörer inom byggsektorn. Att samarbeta är en nyckelfaktor för att lyckas få hälsosam och hållbar byggnation. Samarbetskonceptet har vunnit stor framgång i de tidigare projekten om "Typvägg för våtrum" och "Bygg Badrum Rätt", vilka har genomförts med stöd från SBUF.

Många aktörer inom byggsektorn har önskat att samarbetskonceptet även kunnat omfatta VVS-installationer i köket, där man nu ser en ökning av vattenskador. Flera aktörer har även påtalat bristen på typlösningar för rörschakt.

VVS-installationer i kök har de senaste åren blivit mer och mer omfattande med ökat antal vattenanslutna apparater, vilket väsentligt ökat risken för vattenskador. Det har bland annat redan visat sig i Vattenskadecentrums vattenskadestatistik. Fler vattenanslutna apparater ger ett ökat antal kopplingar både på mindre bra ställen och även i diskbänksskåpet där utrymmet också ska räcka till ett ökat antal sophanteringskärl.

Tappvattenschaktets utformning har aktualiserats ytterligare när Boverket kom med nya byggregler 2015, där det ställs krav på tappkallvattentemperaturer i stammar. Mätningar från till och med nyproducerade lägenheter har visat på mycket höga och riskfyllda tappkallvattentemperaturer. Här saknas idag typlösningar på bra utförande.

Målet i projektet har varit utforma krav så att byggbranschen ska kunna utföra tappvattenschakt som uppfyller Boverkets byggregler och därmed också förhindra legionellatillväxt och vattenskador.

Projektets syfte och mål, har varit att få hållbara typlösningar för ett vattenskadesäkert byggande av kök och tappvattenschakt, framtagna med branschövergripande arbetsgrupper för att få största acceptans för lösningarna. Och att informera och sprida kunskapen till alla byggbranschens olika aktörer.

Genomförande

Projektet har drivits som två delprojekt, kök respektive schakt, med gemensam informationsinsats på Nordbygg 2016. Båda delprojekten har genomförts och haft deltagare från VVS-företag, byggherrar- och -entreprenörer, tillverkare av köksinredning och VVS-material, småhustillverkare (TMF), försäkringsbolag och andra branschorganisationer samt sakkunniga.

VVS-installationer i kök

Problemet i köket är dels att få till bra vattenskadesäkrade lösningar för de ökade antalet vattenanslutna apparater och dels att få plats för VVS-installationer i köksskåp som även ska räckas till för ett ökat antal sopherteringskärl. Samtidigt ska det passa in i dagens produktion.

Projektgruppen har tillsammans med större delen av referensgruppen (arbetsgruppen) inventerat diskuterat olika problemställningar. Arbetsgruppen har genomfört en workshop där man byggt delar av två kök för att få fram gemensamma funktionskrav, typlösningar och montageordning.

Ett antal arbetsmöten senare kunde arbetsgruppen enas om ny utformning av diskbänksskåp, montageyta och typlösningar för säkrare VVS-installation. Det redovisas i skriften "Säkra köket mot vattenskador"

Byggnation (för workshop) av två köksmoduler

Rörschakt för tappkallvatten

I samband med diskussion om Boverkets kommande byggregler och krav på tappkallvattentemperaturer startades mätningar på Gävle Tekniska högskola av tappvarm- och tappkallvattentemperaturer i rörschakt och med olika rörmaterial. Här kunde man verifiera de höga temperaturerna som uppmätts på kallvatten med

dagens produktionssätt och även påvisa behov av mer rörisolering och ett utförande med isolering genom bjälklag.

Projektgruppen har tillsammans med större delen av referensgruppen (arbetsgruppen) haft ett antal arbetsmöten där man tagit fram tekniska lösningar för utformning av tappvattenschakt.

Typlösningarna har beaktat Boverkets krav på tappvattentemperatur (isoleringstjocklek), brandtätning och täthet av schaktbotten med läckageindikering. Det redovisas i skriften "Tappvattenschakt – Förslag till utformning"

Information till hela byggbranschen

Information av resultat finns redovisade i ovan nämnda skrifter. De finns idag tillgängliga i pdf-format på www.sakervatten.se.

Projektet redovisas också i en egen monter på Nordbygg i april 2016. Där iordningställdes två montrar som visade vattensäkerhet i och runt diskbänksskåp. En monter som visade nyproduktion och en som visade ett befintligt köksskåp. Vidare fanns en monter där kylskåp förses med vatten och hur man bäst minimerar vattenskaderisken.

Vidare visades två tappvattenschakt som utformats enligt projektgruppens framtagna lösningar för att uppfylla BBRs nya krav på kallvattentemperatur.

Bilden till vänster visar nyproduktion, med det överenskomna installationsutrymmet på 12 cm i bakkant av skåp, vilket nu skåpstillverkare ställer om sin produktion efter. Bilden till höger visar vattensäkerhet i ett befintligt köksskåp med bl a installation av vattenfelsbrytare. Samtliga bilder från Janne Fredriksson, VVS-Forum.

Besökarna fick möjlighet att se uppbyggnaden av de olika konstruktionerna och delar av projektgruppen medverkade och informerade. Totalt besöktes Nordbygg av 52.500 arkitekter, konsulter, beställare, förvaltare och både stora och små entreprenörer.

Utöver Nordbygg har ca tiotal informationer om Säkra Köket mot vattenskador anordnas av försäkringsbolag och Säker Vatten AB. Försäkringbolagens informationer har riktats till bolagens förtroendeentreprenörer.

Informationsmaterial har distribuerats ut till bygg-, VVS-företag och tillverkare. Flera artiklar är skrivna i fackpress. Svensk Byggtjänst har gjort två filmer, som finns på deras webb. Allt informationsmaterial finns på Säker Vattens hemsida, www.säkervatten.se.

Projektet och delprojekten har totalt genomfört ett 20-tal arbetsmöten och workshops. Medverkande har varit:

Marie Forshällen-Skanska Sverige AB, Fredrik Gränne – NCC, Claes Dahlman-PEAB, Roger Andersson - Länsförsäkringar Dalarnas, Karl Bergström – Ballingslöv, Jenny Andersson – TMF, Kjell-Åke Henriksson – JM, Peter Isacson - Skanska Nya Hem, Andreas Gustavsson - Skanska Sverige, Johan Gustavsson – Paroc, Lasse Mattson - Stål & Brandteknik, Magnus Forshällen – Incoord, Anneli Kouthoofd - Isoleringsfirmornas förening, Mikael Fingal - Östergötlands Teknikisolering, Håkan Eriksson - Erikssons VVS, Anders Andersson - Birka Rör, Jonas Karlsson - Saint Gobain, Mats Åström - LK Systems, Bengt Isaksson – Uponor, Torgny Karlsson – LIP, Mattias Karlstad – Myresjöhus, Anders Rosenskilde – TMF, Rolf Andersson – Vedum, Olle Jonsson – Kvänum, Kennet Faxé – Nobia, Inge Lindegård – IKEA, Per Thögensen - Trygg-Hansa, Peter Bratt – Länsförsäkringar, Johan Westling – Länsförsäkring, Peter Lidhäll - GAR-BO, Rober Öhrner – Folksam, Martin Brunnkvist - Svensk Byggtjänst, Hampus Asp - Säker Vatten AB, Thomas Helmersson – Säker Vatten AB, Rolf Kling – VVS Företagen, Fredrik Runius - Säker Vatten AB

Säker Vatten AB

Thomas Helmersson
Vd

Bilaga:

- Broschyr "Säkra köket mot vattenskador"
- Broschyr "Tappavattenschakt, förslag till utformning"